

Textbook of
Palliative Care

The background of the cover is a solid blue color. It features faint, light-colored illustrations of butterflies and leaves scattered across the page. One butterfly is prominent in the upper left, another smaller one is on the left side, and several leaves are depicted in the lower half of the cover.

การดูแลผู้ป่วย
แบบประคับประคอง

1

สมาคมบริบาลผู้ป่วยระยะท้าย

สารบัญ เล่ม 1

ตอนที่ 1 หลักการการดูแลแบบประคับประคอง

บทที่ 1	ความสำคัญของการดูแลแบบประคับประคองและคำจำกัดความที่เกี่ยวข้อง <i>ศรีเวียง ไพโรจน์กุล</i>	3
บทที่ 2	มาตรฐานและกระบวนการพัฒนาคุณภาพสำหรับการบริหารเพื่อคุณภาพชีวิตระยะท้าย (Standard of Care) <i>จิรุตม์ ศรีรัตนบัลล์, พรเลิศ ฉัตรนแก้ว, ภรเชก มนต์วานิช</i>	14
บทที่ 3	รูปแบบการให้บริการการดูแลแบบประคับประคอง (Delivery Modes of Care) <i>จิรุตม์ ศรีรัตนบัลล์, พรเลิศ ฉัตรนแก้ว, ภรเชก มนต์วานิช</i>	30
บทที่ 4	การดูแลแบบประคับประคองในชุมชนและที่บ้าน (Community Palliative Care and Palliative Home Care) <i>โรจนศักดิ์ ทองคำเจริญ, กิตติพล นาคศิริโรจน์</i>	42

ตอนที่ 2 การประเมินในการดูแลประคับประคอง

บทที่ 5	การประเมินความต้องการของผู้ป่วยระยะประคับประคองและครอบครัว (Assessment of Palliative Care Needs) <i>กิตติพล นาคศิริโรจน์</i>	57
บทที่ 6	การพยากรณ์โรคในผู้ป่วยประคับประคอง (Prognostication in Palliative Care) <i>ประพนธ์ภรณ์ จันทร์ทอง</i>	65
บทที่ 7	การประเมินอาการทางกายในการดูแลประคับประคอง (Symptom Assessment in Palliative Care) <i>อิทธิพล วงษ์ธรรม</i>	81
บทที่ 8	การประเมินด้านสภาวะจิตใจ (Psychological Assessment) <i>ปเนก ผู้กฤตยาความี</i>	90

บทที่ 9	การประเมินด้านจิตวิญญาณ (Spiritual Assessment)	99
	<i>กิตติกร นิลมานัต</i>	
บทที่ 10	การประเมินและการวิเคราะห์ความต้องการทางสังคม (Social Assessment)	111
	<i>วีรมลล์ จันทร์ดี</i>	
บทที่ 11	การประเมินคุณภาพชีวิตในผู้ป่วยระยะคับประคอง (Quality of Life Assessment in Palliative Care Patients)	118
	<i>สดารัตน์ ยูไรกุล</i> <i>จิรวรรณ วิโรจน์รัตน์</i>	

ตอนที่ 3 การจัดการอาการ

บทที่ 12	การจัดการอาการสำหรับการดูแลผู้ป่วยระดับประคอง (Principle of Symptom Palliation)	129
	<i>ภิญโญ ศรีวิระชัย</i>	

ความปวด

บทที่ 13	พยาธิสรีรวิทยาของความปวด (Pathophysiology of Pain)	138
	<i>พงศธร มีสวัสดิ์สม</i>	
บทที่ 14	ความปวดจากมะเร็ง (Cancer Pain and Management)	149
	<i>พรพรรณ เดลิมกิจพานิชย์</i>	
บทที่ 15	เภสัชวิทยาของยาแก้ปวด (Pharmacology of Analgesics)	161
	<i>จุฑามณี สุทธิสีสังข์</i>	
บทที่ 16	การทำหัตถการเพื่อบำบัดความปวด (Interventions for Pain Management)	183
	<i>พรพรรณ เดลิมกิจพานิชย์</i>	
บทที่ 17	การจัดการความปวดด้วยวิธีการจิตวิทยาในผู้ป่วยที่ได้รับการดูแลแบบประคับประคอง (Psychological Intervention for Pain in Palliative Care)	203
	<i>ณัฐรา สายสวย</i>	

อาการในระบบทางเดินอาหาร

บทที่ 18	คลื่นไส้และอาเจียน (Nausea and Vomiting)	215
	<i>บรรณกร จิตพาสิตย์</i>	
บทที่ 19	ท้องผูกและท้องเสีย (Constipation and Diarrhea)	225
	<i>บรรณกร โภคสุมาร</i>	
บทที่ 20	ดีซ่าน สารน้ำในช่องท้องและอาการสมองบกพร่องจากโรคตับ (Jaundice, Ascites and Hepatic Encephalopathy)	238
	<i>สุพจน์ ทองศรีประสพชัย</i>	
บทที่ 21	ภาวะเบื่ออาหาร ผอมแห้งเหี่ยวกระดูก (Anorexia-Cachexia)	248
	<i>ประภวกรรมม์ จันทร์ทอง</i>	
บทที่ 22	ลำไส้อุดตันจากโรคมะเร็ง (Malignant Bowel Obstruction)	264
	<i>บรรณกร รัชกาลิตย์</i>	

อาการในระบบทางเดินหายใจ

บทที่ 23	อาการของระบบทางเดินหายใจ (Respiratory Symptoms: Dyspnea, Cough and Hemoptysis)	277
	<i>บุษยามวาส ชิวสกุลสง</i>	

อาการในระบบประสาท

บทที่ 24	การจัดการอาการที่พบในผู้ป่วยเนื่องจากสมอง (Management of Symptoms Related to Brain Tumor)	295
	<i>ปัทมา โกมุทบุตร</i>	
บทที่ 25	ภาวะสับสนฉับพลัน (Delirium)	303
	<i>ปัทมา โกมุทบุตร</i>	
บทที่ 26	ภาวะสมองตาย และ ความผิดปกติของการรู้สึกร่างกาย (Brain Death and Prolonged Disorder of Consciousness)	311
	<i>ปัทมา โกมุทบุตร</i>	

อาการในระบบอื่น ๆ

- บทที่ 27 การดูแลผิวหนังและแผลในผู้ป่วยระดับประคอง
 (Skin and Wound Care in Palliative Patient) _____ 322
อุฬรพร ประจักษ์
- บทที่ 28 อาการคันและภาวะบวมน้ำเหลือง
 (Pruritus and Lymphedema) _____ 332
อนุชตรา วรรณเสวก
- บทที่ 29 อาการอ่อนเพลีย
 (Fatigue and Asthenia) _____ 340
ชัยภักดิ์ ศรีภิรมย์
- บทที่ 30 การป้องกันภาวะซึมเลือดออกตั้งแต่ในหลอดเลือดดำสำหรับผู้ป่วยมะเร็งที่รักษาแบบประคอง
 (Anticoagulation in Palliative Cancer Patients) _____ 349
นงลักษณ์ กนิษฐทรัพย์
- บทที่ 31 การดูแลทางโภชนาการในผู้ป่วยแบบประคอง
 (Nutrition in Palliative Care) _____ 355
สิริกานต์ เดชะวงษ์
- บทที่ 32 การรักษาแบบผสมผสานในการดูแลผู้ป่วยแบบประคอง
 (Complementary Therapies in Palliative Care) _____ 362
สิริวัฒน์ศักดิ์ อรรถยากร
- บทที่ 33 การดูแลแบบผสมผสานเพื่อการลดอาการในผู้ป่วยระยะท้าย
 (Complementary and Alternative Medicine for Symptoms Controlled in
 Palliative Care) _____ 384
สุวิพร ธนศิลป์
- บทที่ 34 การดูแลในช่องปาก
 (Oral Care) _____ 397
ปาริชาติ เพ็ญสุพรรณ
- บทที่ 35 ทางเลือกในการบริหารยาและให้สารน้ำในการดูแลแบบประคอง
 (Alternative Routes for Drug Administration) _____ 410
ปิยพร ทิลากร

ตอนที่ 4 การดูแลด้านจิตใจ สังคม และ จิตวิญญาณ

- บทที่ 36 ภาวะทางด้านจิตใจในการดูแลแบบประคับประคอง
(Psychological Issue in Palliative Care) _____ 427
ปณต ผู้กฤตยาภรณ์
- บทที่ 37 ภาวะซึมเศร้า และ วิตกกังวล
(Depression and Anxiety) _____ 436
พร ทิลาภกร
- บทที่ 38 การดูแลทางด้านจิตใจ
(Psychological Care and Intervention) _____ 453
ภูษงค์ เหล่ารุจิรสวัสดิ์
- บทที่ 39 ภาวะทางด้านจิตใจอื่น ๆ ในการดูแลแบบประคับประคอง
(Miscellaneous Psychiatric Issues in Palliative Care) _____ 462
พร ทิลาภกร
- บทที่ 40 การดูแลผู้ที่มีความเศร้าโศกจากการสูญเสีย
(Grief and Bereavement Care) _____ 475
ทัศนีย์ ทองประทีป
- บทที่ 41 สังคมและวัฒนธรรมในการดูแลผู้ป่วยแบบประคับประคอง
(Social & Culture in Palliative Care) _____ 485
รัชนีพร เสถียรภัทรนันท์
- บทที่ 42 ครอบครัวและผู้ดูแล
(Family and Caregivers) _____ 498
พิบูล พรทิบุลย์
- บทที่ 43 จิตวิญญาณ สุขภาพและการเยียวยาในการดูแลแบบประคับประคอง
(Spirituality, Health and Healing in Palliative Care) _____ 505
ทัศนีย์ ทองประทีป
นุศ ทิพนธ์มณต์

สารบัญ เล่ม 2

ตอนที่ 5 การสื่อสารในการดูแลระดับประคอง

- บทที่ 44 ทักษะการสื่อสารในการดูแลแบบประคับประคอง
 (Principles of Communication Skill in Palliative Care) _____ 523
จารุรินทร์ ปิตานพวงศ์
- บทที่ 45 การสื่อสารประเด็นเฉพาะด้านในการดูแลแบบประคับประคอง
 (Communication in Specific Issues of Palliative Care) _____ 527
จารุรินทร์ ปิตานพวงศ์

ตอนที่ 6 การดูแลเฉพาะกลุ่มโรค

- บทที่ 46 การดูแลผู้ป่วยมะเร็งระยะลุกลามขั้นสูง ฮอริโมนบำบัด ยาพุ่งเป้า และการเพิ่มภูมิคุ้มกันของร่างกาย
 (Disease Modifying Therapies in Advanced Cancer) _____ 541
พิชัย จันทร์ศรีวงศ์
- บทที่ 47 รังสีรักษาในผู้ป่วยมะเร็ง
 (Role of Radiation Therapy in Cancer) _____ 556
ประเสริฐ เลิศสงวนสินชัย
- บทที่ 48 การผ่าตัดเพื่อบรรเทาอาการในผู้ป่วยมะเร็ง
 (Palliative Surgery in Cancer Patients) _____ 564
เชิดศักดิ์ ไอรมนิรัตน์
- บทที่ 49 รังสีร่วมรักษาในการดูแลผู้ป่วยมะเร็งแบบประคับประคอง
 (Role of Interventions in Palliative Care) _____ 572
สรชชา รุทชพันธ์
- บทที่ 50 การรักษาแบบประคับประคองผู้ป่วยโรคไตเรื้อรังระยะท้าย
 (Palliative Care for Patients with End-stage Renal Disease) _____ 585
ชัยรัตน์ ฉายากุล
- บทที่ 51 การดูแลประคับประคองในผู้ป่วยโรคระบบทางเดินหายใจระยะท้าย
 (Palliative Care in Patients with End Stage Lung Disease) _____ 601
ฉันทชาย สิทธิพันธุ์

บทที่ 52	การดูแลผู้ป่วยภาวะหัวใจล้มเหลวแบบประคับประคอง (Palliative Care in Advanced Heart Failure)	610
	ธีรภัทร อังชนมเจริญ	
บทที่ 53	การดูแลประคับประคองในผู้ป่วยโรคทางระบบประสาท (Palliative Care in Neurodegenerative Diseases)	620
	ปัญญา ไกรนุกบุตร	
บทที่ 54	การดูแลประคับประคองในการบริบาลผู้สูงอายุ (Palliative Care in the Care of the Elderly)	633
	ดาวริน จตุรภัทรพร กรเอก มณีสวานิช	
บทที่ 55	การดูแลแบบประคับประคองในผู้ป่วยโรคตับระยะสุดท้าย (Palliative Care for Patients with End stage Liver Disease)	647
	สุพจน์ พงศ์ประสพชัย	
บทที่ 56	การดูแลแบบประคับประคองในผู้ติดเชื้อเอชไอวีและผู้ป่วยโรคเอดส์ระยะสุดท้าย (Palliative Care of Patients Living with Advanced HIV Infection and AIDS)	658
	ประเมษฐ์ วินิจจะกุล ขวัญพทย์ แก้วป๋าวัด	
บทที่ 57	การดูแลประคับประคองในหอผู้ป่วยวิกฤติ (Palliative Care in Intensive Care Unit)	669
	ฉันทนา หมอกเจริญพงศ์	
บทที่ 58	การดูแลแบบประคับประคองที่แผนกฉุกเฉิน (Palliative Care in Emergency Setting)	681
	ยุวเรศนภัสร์ สิทธิชาวนิชกุล	
บทที่ 59	การดูแลผู้ป่วยเด็กระยะท้าย (Care of Children with Advanced Illness)	690
	อิศรางค์ นุชประยูร	
บทที่ 60	การดูแลจัดการอาการทางกายที่พบบ่อยในผู้ป่วยเด็ก (Symptoms Controlled in Pediatric Palliative Care)	703
	อุษณา ช่างม่วย	

- บทที่ 61 การสื่อสารกับผู้ป่วยเด็กที่ป่วยด้วยโรคร้าย
(Communication in Children with Advanced Illness) _____ 723
สุขณา ช่างมิ่ง
- บทที่ 62 การสื่อสารกับเด็กเกี่ยวกับการเสียชีวิตของบิดามารดา
(Communication with Children About Parental Death) _____ 736
พรพรรณ ศรีไพรวรรณ

ตอนที่ 7 ภาวะฉุกเฉินในการดูแลประคับประคอง

- บทที่ 63 ภาวะแคลเซียมในเลือดสูง
(Hypercalcemia) _____ 745
ปรารภนา ไกลสนาวศร
- บทที่ 64 ภาวะเลือดออกรุนแรงอับพลัน
(Massive Hemorrhage) _____ 756
ปรารภนา ไกลสนาวศร
- บทที่ 65 ภาวะไขสันหลังถูกกดทับ
(Spinal Cord Compression) _____ 768
เต็มศักดิ์ ที่งรัมย์
- บทที่ 66 กลุ่มอาการที่เกิดจากการอุดตันของหลอดเลือด Superior Vena Cava
(Superior Vena Cava Syndrome; SVCS) _____ 782
ชนวิรัตน์ เทศะวิบูล
- บทที่ 67 ภาวะอุดกั้นทางเดินหายใจส่วนบน
(Upper Airway Obstruction) _____ 790
ฉันทิชา โชติการณ์ชัย

ตอนที่ 8 การดูแลในช่วงระยะสุดท้าย

- บทที่ 68 ภาวะใกล้ตายและการดูแลผู้ป่วยใกล้ตาย
(Impending Death and Care of the Dying Patients) _____ 799
ศุภกานต์ เศษชัยนันต์

บทที่ 69 การลดระดับความรู้สึกตัวในระยะใกล้เสียชีวิต
(Palliative Sedation) _____ 813

ลักขณีย์ ชาญเวช

บทที่ 70 การยับยั้ง และ ถอดถอนการรักษาเพื่อยังชีพ
(Withholding and Withdrawing Life-Sustaining Treatment) _____ 825

พรสิทธิ์ ฉัตรแก้ว

ตอนที่ 9 จริยธรรมและกฎหมาย

บทที่ 71 ประเด็นกฎหมายกรณีการยับยั้งและถอดถอนการรักษาเพื่อยังชีพในผู้ป่วยที่อยู่ในภาวะสุดท้ายของชีวิต
(Legal Issues Concerning Withholding and Withdrawing of
Life-sustaining Treatment) _____ 841

แสง บุญเฉลิมวิภาส

ไพศาล สัมภิตย์

บทที่ 72 ประเด็นด้านจริยธรรมในการดูแลผู้ป่วยประคับประคอง
(Ethical Issues in Palliative Care) _____ 849

สกล สิงหะ

ตอนที่ 10 บทบาทสหสาขาวิชาชีพในการดูแลประคับประคอง

บทที่ 73 บทบาทพยาบาลในการดูแลแบบประคับประคอง
(Roles of Nurse in Palliative Care) _____ 875

สุชีรา ชัยวิบูลย์ธรรม

บทที่ 74 บทบาทของนักสังคมสงเคราะห์ในทีมสหวิชาชีพการดูแลแบบประคับประคอง
(Social Worker in Multidisciplinary Palliative Care Team) _____ 888

กรศิริ พิภพทอง

วิมลรัตน์ จันทร์ดี

บทที่ 75 กิจกรรมบำบัดในการดูแลผู้ป่วยแบบประคับประคอง
(Roles of Occupational Therapist in Palliative Care) _____ 897

เทียม ศรีคำจ่าง

หทัยชนก อภิโกมลศกร

บทที่ 76	กายภาพบำบัดในผู้ป่วยระดับประคอง (Physical Therapy in Palliative Care)	908
	<i>สำราญ ทาสี</i>	
บทที่ 77	นักดนตรีบำบัดในการดูแลผู้ป่วยระดับประคอง (Music Therapist in Palliative Care)	921
	<i>ภูรงค์ นิมทีบุญย์, พรพรรณ แก่นอำพรพันธ์, วิษขร ชาลวีเศษ</i>	
บทที่ 78	นักโภชนาการกับการดูแลผู้ป่วยระดับประคอง (Nutritionist in Palliative Care)	931
	<i>วีรพล ชุนอินทร์</i>	
บทที่ 79	นักศิลปะบำบัด สำหรับผู้ป่วยระยะประคอง (Art Therapist in Palliative Care)	939
	<i>พัชรินทร์ สุคนธาภิรมย์ ณ พัทลุง</i>	
บทที่ 80	อาสาสมัครกับการดูแลผู้ป่วยแบบประคอง (Volunteer in Palliative Care)	951
	<i>อรณา จารุสมบุญ</i>	
บทที่ 81	การดูแลตนเองสำหรับบุคลากรทางการแพทย์ (Selfcare for Healthcare Professionals)	960
	<i>ภูรงค์ เหล่ารุจิสวัสดิ์</i>	
ดัชนี		I-1
index		I-5